

# Beslut

---

**efter planerad kvalitetsgranskning vid Hällestads skola  
i Finspångs kommun**

## Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Hällestads skola* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

## Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

## Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Hällestads skola* i följande utsträckning:

### Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i *flera delar* skolans utveckling, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp och analysera hur lärarna omsätter läroplanens jämställdhetsuppdrag i undervisningen och med utgångspunkt i det stärka skolans jämställdhetsarbete.

### Undervisning

Undervisningen främjar i *flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla arbetet med att regelbundet planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna.

**Trygghet och studiero**

Skolan arbetar i *hög utsträckning* så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

**Bedömning och betygssättning**

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i *flera delar*, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver organisera så att lärarna har förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar.

**Uppföljning**

Huvudmannen ska senast den **28 maj 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2024:5188) i de handlingar som sänds in.

## Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

**Rektors ledarskap****Författningsstöd**

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernans ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i *flera delar* skolans utveckling, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa samt av inkommen dokumentation och officiell statistik.

### **Rektorns uppföljning och analys**

Rektorn följer kontinuerligt och systematiskt upp och analyserar kunskapsresultaten, undervisningens genomförande samt lärarnas förutsättningar att bedriva undervisningen. Uppföljningen av kunskapsresultaten omfattar alla ämnen och årskurser och rektorn jämför flickors och pojkars resultat. Rektorn involverar lärarna i uppföljningen av kunskapsresultaten genom regelbundna möten och avstämningar, som exempelvis elevhälsomöte, mitterminskonferenser och övergripande avstämningar vid terminssluten. Granskningen visar dock att lärarna generellt är ensamma i arbetet med att sammanställa och analysera det underlag som används i uppföljningarna. Rektorn följer även upp undervisningens genomförande, hur lärarna arbetar med värdegrundsuppdraget i undervisningen samt deras förutsättningar att bedriva undervisning i samband med regelbundna möten och vid medarbetarsamtal, men även genom enstaka lektionsobservationer.

Rektorn kan tydligare ställa de olika resultaten i relation till varandra för att analysera hur väl verksamheten som helhet möter elevernas behov. Även om det sker ett analysarbete löpande under läsåret och vid terminssluten kan dessa analyser fördjupas och i större utsträckning involvera lärarna. Vid exempelvis elevhälsomöten diskuterar rektor, elevhälsopersonal och undervisande lärare kunskapsresultat, frånvaro och elevers möjligheter att tillgodogöra sig undervisningen utifrån sociala aspekter och individuella förutsättningar. Vid dessa möten diskuterar de frågor kring undervisningens genomförande och lärarnas förutsättningar. Syftet med mötena är främst att säkerställa att undervisningen kontinuerligt anpassas utifrån respektive elevs individuella behov och för att ge underlag i beslut om resursfördelning. I den övergripande analysen i slutet av läsåret 2023/24 finns ingen tydlig analys av kunskapsresultat i relation till hur lärarna bedriver undervisningen. Rektorn har heller inte analyserat omdömen eller kunskapsresultat för vissa grupper över tid, då det saknas dokumentation. Den övergripande analysen omfattar inte heller jämförelser mellan lärare, årskurser, enskilda ämnen, eller lärarbehörighet. Något rektorn emellertid har identifierat på gruppnivå är att eleverna i en årskurs inte har förväntade kunskapsresultat utifrån resultat från tidigare årskurser. Rektorn har också konstaterat att kunskapsresultaten i natur- och samhällsorienterande ämnen inte omfattar hela bedömningsskalan. Rektorn har ingen förklaring därtill, men har problematiserat resultaten i

sin analys och ställt sig frågan om resultaten speglar elevernas faktiska kunskaper, eller om lärarna inte har använt alla betygssteg i sina bedömningar. Trots att rektorns analys på övergripande nivå är begränsad, så beslutar rektorn om utvecklingsåtgärder utifrån de behov som identifieras hos eleverna. Till exempel har rektorn utifrån analys av kunskapsresultaten omfördelat personalresurser, prioriterat att anställa utbildade pedagoger i stället för obehörig resurspersonal, samt skapat en mindre undervisningsgrupp ledd av speciallärare och specialpedagog.

### **Rektorns ledning och organisation**

Rektorn leder det pedagogiska arbetet med fokus på kunskaps- och värdegrundsuppdragen, samt skapar förutsättningar för pedagogisk personal att samverka. Det pedagogiska utvecklingsarbetet har koppling till beslutade utvecklingsområden som identifieras exempelvis genom efterfrågan från lärarna och diskussioner i arbetslagen, men också genom rektorns uppföljning av verksamheten. På skolenheten sker ett kollegialt lärande tillsammans med en annan skolenhet. Det kollegiala lärandet sker under ledning av förstelärare. Rektorn planerar och följer upp utvecklingsarbetet tillsammans med skolans ledningsgrupp och förstelärarna. Uppföljning sker även i samband med regelbundna möten kring elevgrupper och vid medarbetarsamtal. Emellertid framgår att innehållet för de pedagogiska träffarna till stor del formas efter hand utifrån vad som kommer upp till diskussion på exempelvis arbetslagsmöten, vilket försvårar en långsiktig och strategisk plan för hur det kollegiala lärandet bäst utformas för att bidra till utveckling av undervisningen utifrån verksamhetens behov.

På skolenheten finns en otydlighet när det gäller överenskomna arbets- och förhållningssätt, och rektorn organiserar inte så att samtliga obehöriga lärare får ett strukturerat stöd i sitt arbete. Vid tiden för granskningen har emellertid en översyn av rutiner och gemensamma arbets- och förhållningssätt påbörjats, utifrån ett av rektorn och personalen identifierat behov. Det finns dock rutiner kring exempelvis frånvarohantering, start av skoldagen och användande av bildstöd som tillämpas av personalen. På skolenheten finns lärare som saknar legitimation. Majoriteten av lärarna undervisar dessutom i ett eller flera ämnen eller årskurser som de saknar behörighet för. Vissa lärare saknar behöriga ämneskollegor på den egna enheten. Tidigare har det funnits ämneslärarnätverk inom huvudmannens organisation. Då det saknas innevarande läsår och så väl rektorn som lärarna har identifierat behov av ökad samverkan ämneslärare emellan, har rektorn organiserat för samverkan med en annan skolenhet, vilket ger några av lärarna möjlighet att träffa behöriga ämneskollegor. Nya och icke legitimerade lärare har tilldelats mentorer att diskutera frågor av praktisk och pedagogisk karaktär med under veckovisa möten. Den introduktion

som nya lärare får omfattar förvisso ett introduktionsmöte och rektorn hänvisar till dokument att ta del av, men därefter är stödet begränsat exempelvis när det gäller att planera och utvärdera undervisningen och att bedöma elevernas kunskaper. Det stöd som behöriga lärare ger sker främst informellt och på lärarnas initiativ. Det finns obehöriga lärare som inte har möjlighet att delta i gemensamma möten och träffarna för kollegialt lärande då de har del i tjänst på fritidshemmet.

### **Rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete**

Rektorn ger en svag ledning när det gäller arbetet utifrån läroplanens jämställdhetsuppdrag. Emellertid sker vissa insatser på skolenheten för att ge alla elever oavsett könstillhörighet samma förutsättningar att lära och utvecklas. Exempelvis har rektorn följt upp kunskapsresultat utifrån kön och konstaterat avvikelser mellan flickors och pojkars resultat, men gör inte någon analys av bakomliggande orsaker eller följer upp undervisningens genomförande ur ett jämställdhetsperspektiv.

### **Identifierat utvecklingsområde**

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp och analysera hur lärarna omsätter läroplanens jämställdhetsuppdrag i undervisningen och med utgångspunkt i det styrka skolans jämställdhetsarbete.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det saknas ett övergripande strategiskt jämställdhetsarbete på skolenheten. Det kan medföra en risk att flickor och pojkar inte får samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att utifrån ett jämställdhetsperspektiv göra en övergripande analys av verksamheten, där kunskapsresultat och trygghetsresultat ställs i relation till undervisningens genomförande. Det är också av vikt att rektorn försäkrar sig om att all personal på skolan verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar undervisningen och arbetet på skolenheten. Rektorn kan med fördel föra diskussioner med lärare och övrig personal kring hur det gemensamma arbetet med läroplanens jämställdhetsuppdrag ska bedrivas och planeras. Det är också av vikt att sådana diskussioner omfattar frågan om uppföljning av hur möjligheterna för att undervisa om jämställdhet inom ramen för kursplanernas centrala innehåll tas tillvara, samt att denna undervisning bedrivs på ett sätt så att eleverna stimuleras att omfatta dessa värden. För vidare läsning se Skolverkets stödmaterial *Leda jämställdhetsarbete*, samt

Skolinspektionens rapporter om arbete med jämställdhet i skolans verksamhet.<sup>1,2,3</sup>

## Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i *flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa och elever samt observationer och inkommen dokumentation.

### Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen är över lag strukturerad och varierad och lärarna arbetar med att tydliggöra syftet med undervisningen och att stödja eleverna i sitt lärande. Lektionerna innehåller en tydlig start med en gemensam introduktion som förmedlar lektionsinnehållet muntligt och skriftligt, samt med hjälp av bildstöd. Det varierar emellertid mellan lärare om och hur de förmedlar syftet med undervisningen och målet med lektionens aktiviteter. Sammanhang och logiskt flöde skapar lärarna exempelvis genom att planera med tanke på progression i svårighetsgrad när det gäller aktiviteter och uppgifter, samt genom att återknyta till tidigare undervisningssituationer och innehåll. Undervisningen är varierad och lärarna planerar upplägget utifrån ämnesinnehåll, men också utifrån lektionernas längd och schemaposition. Det finns lärare som kontinuerligt

---

<sup>1</sup> Skolverket (2024). *Aktivt jämställdhetsarbete i skolan*.  
<https://www.skolverket.se/skolutveckling/leda-och-organisera-skolan/vardegrund-och-arbetsmiljo/leda-jamstalldhetsarbete> [2024-11-12].

<sup>2</sup> Skolinspektionen (2024). *Lärares arbete med att tidigt motverka könsbundna val. Fokus på undervisningen i åk 4–6*. Tematisk kvalitetsgranskning. Rapport 2024:3.

<sup>3</sup> Skolinspektionen (2020) *Grundskolors arbete med jämställdhet – med särskilt fokus på en trygg skolmiljö för alla elever*. Tematisk kvalitetsgranskning 2020.

justerar sina planeringar även utifrån avstämningar som visar hur eleverna har tagit till sig undervisningen. Eleverna möter en undervisning där de får växla mellan olika arbetssätt och arbetsformer. Det innebär exempelvis att eleverna får arbeta enskilt, i par eller i grupp och att de får ta del av genomgångar, se på film, delta i högläsning, skriva olika typer av texter, diskutera, arbeta kreativt och laborera. Lärare uppmuntrar eleverna att diskutera och samarbeta och de arbetar aktivt för att eleverna ska förstå och komma i gång. Det sker bland annat genom att de söker upp enskilda elever eller att de påkallar hela gruppens uppmärksamhet för att gå igenom något som har visat sig vara svårt eller otydligt för många. Lärarna förklarar och förtydligar begrepp och innehåll, samt förklarar moment löpande under lektionerna. Det sker både som planerade inslag och spontant på förekommen anledning. Lektionerna avslutas gemensamt, men omfattar inte alltid någon summering eller återkoppling till lektionens målsättning.

### **Stimulans och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar**

Lärarna arbetar på flera sätt för att stärka elevernas självförtroende och motivation, samt för att stimulera och utmana alla elever i undervisningen oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling. Genom exempelvis strategier som att skapa variation och förutsägbarhet i undervisningen, samt att ställa utmanande och intresseväckande frågor som eleverna får diskutera och svara på, stärker lärarna elevernas motivation i skolarbetet. Lärarna berömmar också eleverna för arbetsinsatser och deltagande i aktiviteter, samt utformar uppgifter som går att ta sig an och lösa på olika nivå. Lärarna ställer individuella krav på eleverna utifrån sin kännedom om eleverna; deras förmåga, förkunskaper och mål. Anpassningar kan till exempel innebära att lärarna utformar den fysiska miljön så att de har nära till elever som behöver mer konkret stöd i lärandet, samtidigt som de finns tillgängliga för övriga elever. Det kan också innebära att eleverna blir indelade i mindre grupper, ibland över klassgränserna, utifrån förkunskaper och behov. Varje grupp blir sedan tilldelade uppgifter och engagerade i aktiviteter som passar utifrån vilken grad av stöd och utmaningar som eleverna i gruppen behöver. Flera lärare samverkar med specialpedagogisk personal kring anpassningar för elever i behov av stödinsatser eller av extra utmaningar.

### **Elevers delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande**

Undervisningen är utformad på ett sätt som gör att eleverna får möjlighet att reflektera över frågor utan ett givet svar och utarbeta strategier för sitt eget lärande. Lärare låter eleverna exempelvis få resonera om textinnehåll och uttrycka tankar och teorier. Därutöver ger lärarna eleverna möjlighet

att pröva olika strategier för inläring. Det kan ske genom att de uppmärksammas på hur det fungerar att arbeta i olika inlärningsmiljöer, men också genom att eleverna på eget initiativ får använda olika metoder och material. Det finns också lärare som stöttar eleverna i att utveckla förmågan att ta ansvar för sitt lärande genom att exempelvis röra sig på ett förutbestämt sätt i klassrummet när de ska hjälpa eleverna under enskilt arbete, så att eleverna kan se när de kan få hjälp av läraren. Eleverna kan på så vis, utifrån var läraren befinner sig i rummet, förhålla sig till hur de ska agera. Till stöd finns instruktioner från läraren om alternativa strategier att tillämpa.

Lärarna arbetar för att synliggöra lärandet för eleverna, men det varierar om och hur lärarna skapar sammanhang som ger eleverna möjlighet att kontinuerligt reflektera kring sitt eget lärande. Lärarna använder exempelvis strategier som enklare avstämningar i slutet av lektioner, där eleverna får visa upp vad de kan. Det kan ske i form av så kallade utcheckningsfrågor i grupp kring begrepp, eller att eleverna får en kortare uppgift som de får visa varandra lösningen på. Vissa lärare låter även eleverna få se och prata om tidigare uppgifter eller prov, så att de kan förhålla sig till dem i relation till sina aktuella kunskaper. Det kan förutom att vara ett synliggörande av lärandet även innebära ett tillfälle till reflektion. Samtliga elever får emellertid i samband med utvecklingssamtalen reflektera tillsammans med klassläraren kring hur det går i olika ämnen och utifrån det sätta upp egna mål.

Lärarna ger eleverna möjlighet att uttrycka sina tankar och åsikter om undervisningens genomförande, men samtliga lärare arbetar inte metodiskt för att ge eleverna reellt inflytande på undervisningen. Lärarna för heller inte diskussioner sinsemellan hur de kan involvera eleverna i utvärdering och planering. De tar emellertid tillvara på elevernas intressen och synpunkter när de planerar undervisningen, men det sker företrädesvis utifrån att eleverna framför sina synpunkter spontant. Dock förekommer att lärare under mer strukturerade former frågar vad eleverna skulle vilja lära mer om, eller hur de har upplevt tidsramar och arbetsmetoder efter exempelvis ett avslutat arbetsområde. Eleverna kan också få visa med tummen upp eller ner på frågor till hela gruppen, exempelvis om hur lektionen har varit. Sådant eleverna ges inflytande på är bland annat lektionsaktiviteter och redovisningsformer. Det framgår av granskningen att det finns elever som upplever att de inte har ett reellt inflytande när det gäller undervisningens innehåll eller genomförande.

### Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla arbetet med att regelbundet planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärarna inte arbetar metodiskt och kontinuerligt med att skapa tillfällen för eleverna att reflektera över sitt eget lärande. Genom metoder för reflektion kring lärandet tillsammans med läraren medvetandegörs eleverna om sina egna läroprocesser och motiveras att aktivt delta och ta ansvar för sin utbildning. Elever som upplever att de har ett reellt inflytande över undervisningen stimuleras till att intressera sig för att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn och lärarna att i högre grad engagera eleverna i utvärdering och planering av undervisningen, samt att föra diskussioner om vad elevernas inflytande över undervisningen kan innebära i olika årskurser. Det är exempelvis av vikt att diskutera vilka förutsättningar eleverna behöver för att ha möjlighet att utöva reellt inflytande och vilka metoder som kan användas för att på ett metodiskt sätt få del av och kunna tillvarata elevernas synpunkter på undervisningens genomförande och innehåll.

### Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar *i hög utsträckning* för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa och elever samt observationer och inkommen dokumentation.

### Arbetet för studiero och lugn miljö

Personalen bedriver ett medvetet arbete för att främja studiero, även om arbetet inte utgår från gemensamt överenskomna arbets- eller

förhållningssätt på skolenhetsnivå. Lärarna på skolenheten arbetar dock med liknande strategier för att skapa och upprätthålla en lugn miljö. Under innevarande läsår har ett arbete med att se över gemensamma rutiner inletts utifrån identifierat behov. Gemensamma arbets- och förhållningssätt förmedlas dels genom kontinuerliga samtal lärare emellan i arbetslagen, men främst genom regelbundna möten kring elevgrupperna. I dessa möten deltar även rektorn och elevhälsopersonal och där arbetar mötesdeltagarna fram strategier och kommer överens om insatser utifrån respektive grupps behov och förutsättningar. Eleverna är involverade i arbetet med studiero på olika sätt. De deltar exempelvis i diskussioner om innebörden av studiero och arbetar fram gemensamma trivselregler, samt får prova och utvärdera olika undervisningsmiljöer. Rektorn följer upp arbetet med studiero exempelvis genom klassuppföljningar tillsammans med lärare och elevhälsopersonal, genom elevenkäter och i möten med elevrådet. Rektorn har även beslutat om insatser som att omfördela personal och att skapa en mindre undervisningsgrupp i syfte att öka studieron. Uppföljningar har visat att insatserna har haft positiv effekt.

### **Arbetet för trygghet**

På skolenheten bedrivs under rektorns ledning ett medvetet arbete för att skapa trygghet som eleverna är delaktiga i, men rektorn följer endast i undantagsfall upp hur tryggheten påverkar elevernas lärande. Trygghetsarbetet utgår ifrån arbetet med planen mot kränkande behandling där samtlig personal är involverad. Det förebyggande och främjande arbetet grundar sig i ett relationellt förhållningssätt, vilket exempelvis förmedlas och upprätthålls genom att personalen deltar i vägledning kring positivt samspel under ledning av kuratorn. Vidare finns en trygghetsgrupp som ansvarar för att kartlägga elevernas trygghet och trivsel, och som också utifrån en årsplanering tar fram och tillhandahåller material till särskilda lektioner avseende värdegrund. Kartläggningarna sker via exempelvis åldersanpassade enkäter och i regelbundet återkommande möten kring elevgrupperna. Enkäterna omfattar även identifiering av otrygga platser och frågor om trygghet i digitala miljöer. Vid behov sker dessutom riktade kartläggningar av enskilda elevers sociala sammanhang. Eleverna är delaktiga i trygghetsarbetet exempelvis genom forum som klassråd och regelbundna elevråd som rektorn leder. I dessa sammanhang är frågor om trygghet centrala och där får eleverna exempelvis diskutera, föreslå och besluta om regler och rastaktiviteter. Rektorn har konstaterat att eleverna generellt känner sig trygga på skolenheten, men att upplevd otrygghet främst är kopplad till rasterna. Utifrån kartläggningar och analyser sker insatser på olika nivåer. Exempelvis har rektorn åtgärdat otrygga platser och skapat förutsättningar för personal att vara tillgänglig på rasterna, samt öppnat upp biblioteket som ett lugnt rastalternativ. Uppföljningar av kränkingsanmälningar har

visat att åtgärderna i den fysiska miljön har haft positiv effekt. Trygghetsresultaten och effekten av olika insatser följs emellertid varken upp eller analyseras utifrån kön, eller i relation till kunskapsresultaten.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet, men vill påtala vikten av att följa upp och analysera skolans trygghetsresultat ur ett jämställdhetsperspektiv, samt hur elevernas upplevelse av trygghet och studiero påverkar lärandet.<sup>4</sup>

## Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar och utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa samt inkommen dokumentation och offentlig statistik.

### Rektorns analys av omdömen och betyg

Rektorn gör begränsade analyser av lärarnas bedömningar ur ett likvärdighetsperspektiv. Rektorn har tillgång till lärarnas bedömningar i alla årskurser och ämnen, och jämför resultaten på nationella prov respektive Skolverkets bedömningsstöd med betyg och omdömen. Dock använder rektorn det samlade underlaget i liten omfattning till att identifiera avvikelser i lärarnas bedömningar. Rektorn har emellertid uppmärksammat vissa avvikelser i resultat för elevgrupper och mellan ämnen och lärare. Exempelvis har rektorn konstaterat att bedömningarna i natur- och samhällsorienterande ämnen inte omfattar hela bedömningsskalan. Rektorn har ingen förklaring därtill, men har problematiserat iakttagelsen och ställt sig frågan om lärarna inte har använt alla betygssteg i sina bedömningar. Vidare har rektorn deltagit i samtal kring lärarnas bedömningar i samband med mitterminskonferenser,

---

<sup>4</sup> Skolinspektionen (2020). *Skolors arbete med trygghet och studiero. En tematisk analys utifrån beslut fattade inom regelbunden kvalitetsgranskning 2018-2019.*

däremot har rektorn inte diskuterat bedömningsfrågor ur ett likvärdighetsperspektiv med enskilda lärare. Granskningen visar också att det under föregående läsår inleddes ett kollegialt lärande, under ledning av förstelärare, på temat betyg och bedömning och att det finns en plan för att fortsätta med det även under innevarande läsår.

### **Kvalitetssäkring av bedömningar, omdömen och betyg**

Rektorn ger lärarna vissa, men inte tillräckliga, förutsättningar för att lärarna ska kunna kvalitetssäkra sina bedömningar och sätter sig endast i undantagsfall in i eller följer upp bedömningsarbetet. Lärarna har gemensamma planerings- och konferenstider på den egna skolenheten, samt tid för kollegialt lärande tillsammans med en annan skolenhet. Då finns bland annat möjlighet till kvalitetssäkring och för lärarna att diskutera bedömningsfrågor. Rektorn har dock inte uttalat några förväntningar på att lärarna ska avsätta viss tid till bedömningsarbete och kvalitetssäkring. Förutsättningarna att samverka med behöriga ämneskollegor skiljer sig mellan lärare och det finns lärare som inte har behöriga ämneskollegor att samverka med. Störst möjlighet till samverkan har behöriga lärare i de ämnen och årskurser där det genomförs nationella prov, eftersom de deltar i kommunövergripande sambedömning. Något sådant nätverk finns inte för övriga. Det förekommer emellertid viss samverkan kring bedömning mellan lärare inom den egna enheten, men då på lärarnas eget initiativ. Rektorn har inte organiserat särskilt för obehöriga lärare att samverka med ämnesbehöriga kollegor. Innevarande läsårs kollegiala lärande innehåller emellertid inslag som syftar till att utveckla lärarnas bedömmarkompetens. Rektorn möjliggör för lärarna att använda Skolverkets bedömningsstöd och specialpedagogisk personal bestämmer vilka kartläggningar och bedömningsstöd som ska genomföras. Dock framgår av granskningen att det finns en osäkerhet inom lärarkollegiet när det gäller bedömningsarbete och metoder för att kvalitetssäkra bedömningar och betyg.

### **Identifierat utvecklingsområde**

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver organisera så att lärarna har förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn inte ger lärarna tillräckliga förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar. Bland annat förekommer sambedömning i begränsad utsträckning, och även om lärarna använder vissa metoder för kvalitetssäkring saknas en organisering

och styrning av lärarnas samverkan i bedömningsarbetet. Det leder till att det är upp till varje lärare huruvida sambedömning sker, vilket riskerar att bedömningen inte blir likvärdig.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att utveckla arbetet för likvärdig bedömning genom att tillse att alla lärare har förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar i samtliga ämnen, exempelvis genom sambedömning av elevprestationer och kollegiala diskussioner om tolkningar av betygskriterier eller kriterier för bedömning. Det skulle också kunna innebära diskussioner om utformande av bedömningssituationer, eller användandet av bedömningsstöd för att kalibrera likvärdighet i bedömningar. Vidare behöver rektorn planera för hur en uppföljning av det planerade utvecklingsarbetet kring betyg och bedömning kommer att genomföras. Arbetet med att kvalitetssäkra bedömningar kan med fördel genomföras i samverkan med andra skolenheter. För vidare läsning rekommenderas rapport från Skolinspektionen om rättvis och likvärdig betygssättning i grundskolan.<sup>5</sup>

### På Skolinspektionens vägnar

**X** Anders Berggren

---

Anders Berggren  
Beslutsfattare  
Signerat av: Anders Berggren

**X** Maria B. Stiegsdotter

---

Maria B. Stiegsdotter  
Föredragande  
Signerat av: Maria Björkenborn Stiegsdotter

I handläggningen av ärendet har även utredare Viktor Hagström medverkat.

---

<sup>5</sup> Skolinspektionen (2018). *Rättvis och likvärdig betygssättning i grundskolan? Granskning av rektorers och huvudmäns arbete*. Tematisk kvalitetsgranskning 2018.

## Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- 2 gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolenhetens elevhälsopersonal.
- Intervju med rektorn.
- Dokumentstudier. Det avser de dokument som begärts in från huvudmannen och skolenheten, samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolenheten.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

### Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta

område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: [www.skolinspektionen.se](http://www.skolinspektionen.se)

## Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 15-16 oktober 2024. Besöket genomfördes av utredarna Maria B. Stiegsdotter och Viktor Hagström.

Hällestads skola, med huvudman Finspångs kommun, har cirka 160 elever i årskurserna 1-6. På enheten finns även förskoleklass och fritidshem, vilka inte ingår i granskningen. Skolenheten leds av en rektor.